

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 15C/293/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214212599
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2015:2214212599.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda samosudcom Michalom Novotným v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., IČO: 35 697 270, so sídlom Metodova 8, Bratislava, zastúpeného: Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária, Bratislava, (zn. XXXXXXXXXX) proti žalovanému: V. R., G.. X. Q. XXXX, bytom Š. XX, I. K., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, IČO: 42 362 962, so sídlom Šafárikovo nám. 7, Bratislava, zastúpeného: JUDr. Bohdan Jakubis, advokát, Bratislava, o 379,68 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 142,01 € z titulu ceny elektronických komunikačných služieb s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 12. decembra 2012, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V časti o zaplatenie 133 € z titulu náhrady škody a 2,66 € z titulu poplatku za upomienku s 8,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 2,66 € od 12. decembra 2012 sa žaloba zamietá.

III. Žalobcovi ani vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu 13. júna 2014 domáhal voči žalovanému zaplatenia súm uvedených vo výroku. V žalobe predniesol, že uzavrel so žalovaným zmluvu č. XXXXXXXXX, ktorou mu vypožičal SIM kartu umožňujúcu mu využívať telekomunikačné služby. Okrem toho uzavrel so žalovaným dodatok k tejto zmluve, ktorým mu predal mobilný telefón za akciovú cenu 49 €, hoci jeho predajná cena bola 182 €, a žalovaný sa zaviazal využívať služby žalobcu po určitý čas. Nedodržaním tohto záväzku vznikla žalobcovi škoda vo výške rozdielu medzi predajnou a akciovou cenou mobilného telefónu. Okrem toho žalovaný neuhradil fakturované plnenia vo výške 144,67 € a žalobca sa domáhal ich zaplatenia.

2. Žalovaný, ktorému bola žaloba doručená do vlastných rúk, sa k nej nevyjadril.

3. Podaním z 11. augusta 2014 ohlásil vedľajší účastník svoju účasť v konaní na strane žalovaného. K žalobe, ktorá mu bola doručená, sa však nevyjadril.

4. Pretože ide o drobný spor (nárok max. 1.000 €, porov. § 200ea ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), súd mimo pojednávania (§ 115a ods. 2 O. s. p.) vykonal dokazovanie listinami (zmluvou o poskytovaní služieb GSM č. XXXXXXXXX z 25. marca 1999, dodatkom k zmluve o pripojení č. XXXXXXXXX z 12. augusta 2011, všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s., platnými a účinnými

od 1. januára 2012, pokusom o pokonávku z 27. novembra 2012 a súvisiacimi faktúrami) a v spojení so všeobecne známymi, resp. nespornými skutočnosťami (§ 121, § 153 ods. 1 O. s. p.) zistil tento

skutkový stav:

5. a) Žalobca ako „poskytovateľ služieb“ (prostredníctvom obchodného zástupcu) a žalovaný ako zákazník (fyzická osoba - nepodnikateľ) podpísali 25. marca 1999 zmluvu o poskytovaní služieb GSM, ktorou sa žalobca na určenej SIM karte zaviazal poskytovať žalovanému dohodnutý účastnícky program s dohodnutými službami. Súčasťou tejto zmluvy sa stali okrem iného všeobecné zmluvné podmienky, ktoré v ods. 16.1 pripúšťali, že ich žalobca môže jednostranne meniť.

b) Dňa 12. augusta 2011 uzavreli účastníci dodatok k tejto zmluve, ktorého predmetom bola (okrem iného) aktivácia účastníckeho programu (ods. 1.1 a 2.1), predaj zľavneného mobilného telefónu Nokia C5-03 za 29 € (ods. 1.2), záväzok žalovaného využívať telekomunikačné služby po určité obdobie za určitých podmienok (ods. 2.2), ako aj určité ďalšie záväzky. Dodatok č. 1 obsahoval okrem iného tieto ustanovenia:

»2.3 Účastník sa zaväzuje, že po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia tohto Dodatku (ďalej tiež „doba viazanosti“)

a) zotrvá v zmluvnom vzťahu s Podnikom podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku ako účastník Služieb poskytovaných mu podnikom prostredníctvom SIM karty a že po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto Služby využívať, a to v súlade s jeho záväzkami a zároveň neuskutoční žiaden taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (bez ohľadu na skutočné právne následky uvedeného úkonu); za porušenie tejto povinnosti sa nepovažuje odstúpenie od zmluvy z dôvodov stanovených zákonom č. 610/2003 Z. z. v platnom znení; ...

c) sa nedopustí takého konania, alebo, nedá svojim konaním žiaden taký podnet a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by Podniku vzniklo právo odstúpiť od Zmluvy alebo právo vypovedať Zmluvu z dôvodov nesplnenia alebo porušenia povinností zo strany Účastníka, ku ktorým sa zaviazal v tomto Dodatku a/alebo v Zmluve, alebo na základe ktorého by bol Podnik oprávnený mu v dobe viazanosti dočasne obmedziť alebo prerušiť poskytovanie Služieb; ...

2.5. V prípade porušenia niektorej z povinností Účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za Služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti Zmluvy alebo tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 133,00 EUR. Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne Podniku samotným porušením povinností Účastníka, a to v okamihu porušenia povinností Účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku... Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude Účastník povinný uhradiť bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostáva do uplynutia doby viazanosti...

3.7 Účastník vyhlasuje, že si je vedomý, že MT je mu predávaný za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.2 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a v zmysle tohto Dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny, len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v článku 2 bode 2.2, 2.3 alebo 2.4) vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT... by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálna v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT).«

c) Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s., platné a účinné od 1. januára 2012 (ďalej len „všeobecné podmienky“) obsahujú okrem iného tieto ustanovenia:

„14.1 ... Spoločnosť Orange, ako aj Účastník, nezodpovedajú za nepriame a následné škody a ušlý zisk, ak nie je dohodnuté inak. ...

14.3 Účastník zodpovedá spoločnosti Orange za škody spôsobené porušením záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy a týchto Všeobecných podmienok vrátane, ale neobmedzujúc sa na škody spôsobené zneužívaním Služby, neoprávneným zasahovaním do SIM karty alebo koncového zariadenia, stratou alebo poškodením SIM karty, ako aj používaním mobilných telefónov alebo koncových zariadení, ktoré nespĺňajú požiadavky podľa osobitných predpisov.“

d) Na základe označenej zmluvy žalobca vystavil žalovanému tieto faktúry:

č. XXXXXXXXXXXX z 9. 7. 2012 splatnú 23. 7. 2012, za obdobie do 5. 7. 2012, ktorou mu fakturoval rôzne služby elektronickej komunikácie v sume 58,70 € s DPH,

č. XXXXXXXXXXXX z 9. 7. 2012 splatnú 23. 7. 2012, za obdobie do 5. 7. 2012, ktorou mu fakturoval poplatok za upomienku v sume 1,33 € (nepodliehajúci DPH),

č. XXXXXXXXXXXX z 9. 8. 2012 splatnú 23. 8. 2012, za obdobie do 5. 8. 2012, ktorou mu fakturoval rôzne služby elektronickej komunikácie v sume 54,65 € s DPH,

č. XXXXXXXXXXXX z 9. 8. 2012 splatnú 23. 8. 2012, za obdobie do 5. 8. 2012, ktorou mu fakturoval poplatok za upomienku v sume 1,33 € (nepodliehajúci DPH),

č. XXXXXXXXXXXX z 9. 9. 2012 splatnú 23. 9. 2012, za obdobie do 5. 9. 2012, ktorou mu fakturoval rôzne služby elektronickej komunikácie v sume 28,66 € s DPH.

e) Žalobca zaslal žalovanému list z 27. novembra 2012 označený ako „Pokus o pokonávku“, v ktorom mu zaslal prehľad jeho dlžnej sumy a vyzval ho na jej zaplatenie do 11. decembra 2012. Zároveň ho vyzval na zaplatenie zmluvnej pokuty 133 € v rovnakom termíne.

6. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.).

Skutkové zistenia v bode 5 písm. a) až e) sú v podstate len reprodukciou príslušných listinných dôkazov, resp. ich častí, voči pravosti ktorých neboli vznesené žiadne námietky.

Právne vec súd posúdil takto:

7. Zmluva medzi žalobcom a žalovaným z 25. marca 1999 v znení dodatku z 12. augusta 2011 je zmluvou o využívaní verejnej telekomunikačnej siete podľa pôvodne účinného zákona č. 110/1964 Z. z. o telekomunikáciách, resp. zmluvou o pripojení v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom ku dňu podpisu dodatku, čo nakoniec vyplýva aj zo záhlavia dodatku. Z tejto zmluvy vznikla žalovanému ako účastníkovi podľa § 42 ods. 4 písm. b) cit. zákona povinnosť platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení určenú v zmluve aspoň odkazom na tarifu (§ 43 ods. 2 cit. zákona).

8. V prerokovanej veci je zo zisteného skutkového stavu [bod 5 písm. e)] zrejmé, že žalobca poskytol žalovanému určité služby elektronickej komunikácie, ktoré mu aj riadne vyfakturoval (konkrétne 142,01 €). Na základe vyššie citovaných ustanovení zákona č. 610/2003 Z. z. tak žalovanému vznikla povinnosť túto cenu uhradiť. Omeškaním s platením vznikol žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania v súlade s § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom do 31. januára 2013. Preto súd v tejto časti žalobe vyhovel (výrok I).

Vo zvyšku však žaloba nie je opodstatnená.

9. Nárok na sumu 2,66 € za upomienky nepovažoval súd za opodstatnený, pretože žalobca nepreukázal zaslanie alebo iné oznámenie upomienky žalovanej. Okrem toho však nie je ani zrejmé, z čoho by mala vyplývať povinnosť žalovanej platiť túto sumu. Podľa názoru súdu takáto platba nemôže byť „cenou“ za elektronické komunikačné služby, pretože upomienka nie je plnením žalobcu ako podniku v prospech žalovaného, za ktoré by mu žalovaný mal platiť cenu (to dosvedčuje aj skutočnosť, že upomienka nepodlieha DPH, teda nie je tovarom ani službou). Takáto platbu (paušálna suma za upomienku) by musela byť dohodnutá buď ako paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, taká dohoda však preukázaná nebola), alebo by muselo ísť o zmluvnú pokutu (§ 544 ods. 1 Obč. zák., ani taká dohoda - v písomnej forme - však preukázaná nebola).

10. Sumu 133 € žalobca uplatňoval nie ako zmluvnú pokutu, keďže od takéhoto uplatnenia upustil v dôsledku rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 91/2011, ale ako nárok na náhradu škody. Takýto nárok v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zák., ktorým sa spravuje vzťah medzi žalobcom a žalovaným - nepodnikateľom, predpokladá existenciu protiprávneho činu, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi nimi. Žalobca v prerokúvanej veci videl protiprávne konanie žalovaného v podstate v tom, že porušil zmluvu o poskytovaní verejnej služby a dodatok k nej (zrejme spôsobom opísaným v ods. 2.5 dodatku, hoci to zo žaloby výslovne nevyplýva) takým spôsobom, že nezotrvala v právnom vzťahu so žalobcom po celú dobu viazanosti. Dôsledkom toho mal byť vznik škody vo výške min. 133 €, čo bolo okrem iného deklarované v ods. 3.7 uvedeného dodatku.

11. Príčinou súvislosťou (kauzálny nexus) je taká priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok), pričom rozhodujúca nie je časová, ale vecná súvislosť a táto väzba musí byť priama a neprerušená (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo 126/2009). Pri skutkovom posudzovaní, či medzi dvoma javmi existuje príčinná súvislosť, možno vyjsť z negatívnej simulácie: ak je určitý jav príčinou iného javu (následku), potom musí platiť, že následok nenastane, ak si príčinu odmyslíme, resp. že následok nastane inak (v inej podobe). Ak sa pri takomto (myšlienkovom) experimente zistí, že jav označovaný ako následok by nastal úplne rovnako bez ohľadu na to, či predtým nastal alebo nenastal iný jav (príčina), potom je zrejmé, že tento iný jav nemôže byť príčinou onoho druhého javu (následku), teda medzi nimi nemôže byť príčinná súvislosť.

12. Z takejto negatívnej simulácie možno vyjsť aj v prerokúvanej veci. Otázkou je, či by žalobca získal 133 € (priamo v tejto podobe), ak by žalovaný dodržal svoje záväzky. Odpoveď je zrejmá: ak by žalovaný dodržal svoje záväzky (teda zotrval by v právnom vzťahu so žalobcom po celú dobu viazanosti a mal by aktivovaný dohodnutý program), žalobca by nemal nárok na zaplatenie sumy 133 €, ale mal by len nárok na cenu príslušného programu a poskytnutých elektronických komunikačných služieb. Zľavu z ceny mobilného telefónu v sume 133 € by si tak žalobca mohol „kompenzovať“ nanajvýš nepriamo, obchodne, a to tým, že by počas doby viazanosti dosahoval určitý zisk (maržu) na programoch a službách poskytovaných žalovanému, ktorá by mu vo výsledku vykryla sumu poskytnutej zľavy z ceny mobilného telefónu. Žalobca však nepreukázal, akú veľkú maržu by skutočne dosiahol, ak by žalovaný bol dodržal svoje záväzky, a najmä, či by táto marža bola po celú dobu viazanosti zostala rovnaká, teda či by sa nijako nezmenili ceny vstupov. Práve dôkazné problémy sa žalobca zrejme snažil preklenúť paušalizáciou náhrady škody v podobe zmluvnej pokuty. V prerokúvanej veci však žalobca v dôsledku rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 91/2011 uplatňuje výslovne nárok na náhradu škody, nie nárok na zmluvnú pokutu, a preto je jeho povinnosťou dokázať všetky predpoklady vzniku tohto nároku, teda okrem iného aj výšku škody a príčinnú súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou.

13. Okrem toho však nárok, ktorý žalobca uplatňuje, je v podstate nárokom nie na náhradu skutočnej škody, ale na náhradu ušlého zisku v podobe ušlej marže z programov a služieb poskytovaných žalovanému po dobu viazanosti. Náhradu ušlého zisku zo strany účastníka (žalovanému) však vylučuje ods. 14.1 posledná veta všeobecných podmienok, pričom z obsahu zmluvy z 25. marca 1999, ani jej dodatku z 12. augusta 2011 medzi žalobcom a žalovanou nevyplýva, že by pre tento prípad bola výslovne dohodnutá aj náhrada ušlého zisku zo strany účastníka.

14. Zo všetkých týchto dôvodov súd žalobu v týchto častiach zamietol (výrok II).

15. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 2 O. s. p.

a) Žalobca aj žalovaný boli v časti úspešní. Pomer úspechu žalobcu a žalovaného je 142,01 : 135,66, t. j. 51,1 % : 48,9 %, teda obaja účastníci mali úspech približne v jednej polovici. Vzhľadom na to treba náhradu trov rozdeliť tak, že žiaden z účastníkov na ňu nemá nárok. Preto súd o návrhu žalobcu (§ 151 ods. 1 O. s. p.) na priznanie náhrady trov rozhodol tak, že mu trovy nepriznal.

b) Vedľajší účastník žiadal náhradu trov konania. Súd však nepovažoval ním vynaložené trovy za účelné, čo je (okrem aspoň čiastočného úspechu vo veci) druhý predpoklad vzniku nároku na ich náhradu podľa § 142 ods. 1 a 2 O. s. p. Ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p. predpokladá, že predmetom činnosti tohto osobitného typu vedľajšieho účastníka je ochrana práv spotrebiteľov. Ochrana práv spotrebiteľov v sebe nepochybne zahŕňa aj ich ochraňovanie v podobe vznášania námietok v konaniach, v ktorých spotrebiteľia vystupujú, čo je koniec koncov zmysel úpravy § 93 ods. 2 O. s. p. „Predmet činnosti“ znamená, že daná právnická osoba musí byť sama v tejto oblasti aktívna a nemôže tento svoj „predmet činnosti“ v podstate vyprázdniť tým, že jeho napĺňania zverí („outsourcuje“) tretej osobe (advokátovi), ktorý ju bude vykonáva „na trovy“ protistrán v jednotlivých konaniach. Takáto situácia je totiž v podstate rovnaká, ako keby sama takáto právnická osoba na ochranu spotrebiteľov za svoju vedľajšiu účasť v konaní a (pri napĺňaní svojho vlastného predmetu činnosti) vyberala odmenu od neúspešného účastníka konania, čo je v občianskom súdnom konaní neprípustné (§ 137 O. s. p.). V tom je rozdiel v postavení vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 1 O. s. p., ktorý do konania vstupuje s cieľom chrániť svoje vlastné práva, hoci ich ochrana (a podpora jedného z hlavných účastníkov) nie je jeho hlavnou pracovnou náplňou, v dôsledku čoho je uňho angažovanie advokáta na právnu pomoc na účel presadenia jeho práv nielen akceptovateľné, ale aj účelné. V podrobnostiach súd v tejto otázke odkazuje aj na odôvodnenie uznesenia NS SR sp. zn. 6 Mcd0 9/2013.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde alebo ústne do zápisnice na ktoromkoľvek okresnom súde.

V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je adresované, dátume a podpise odvolateľa uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, v čom sa tento rozsudok alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), alebo f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní svoju povinnosť, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie.